

Patrimoni

Descobreixen pintures de vaixells del segle XVII a l'abric IV d'Uldecona

El conjunt rupestre de la Serra de Godall hauria pogut ser un espai espiritual no només en època prehistòrica

MARINA PALLÀS CATURLA
ULLDECONA

Unes representacions de vaixells i embarcacions del segle XVII i XVIII aparegudes a l'abric IV del conjunt rupestre de la Serra de Godall, declarat Patrimoni de la Humanitat per la Unesco, podrien confirmar la hipòtesi que la zona ha sigut un espai espiritual al llarg de la història, no només en la ja coneguda època prehistòrica. Els descobriments els ha fet públics el doctor i professor de prehistòria de la Universitat de Castilla la Mancha Juan Ruiz al llibre *Les pintures rupestres de l'abric IV d'Ermites*, que es va presentar ahir al matí a l'Oficina de Turisme d'Uldecona.

Aquesta és la primera publicació monogràfica d'investigació i divulgació des del 1975 per a conèixer i estudiar les figures de l'abric IV del conjunt rupestre de la Serra de Godall, un dels conjunts rupestres més ben conservats i complexos de tot l'Art Llevantí. Les figures representades s'emmarquen, segons les últimes hipòtesis, en l'estil semi-esquemàtic i esquemàtic-abstracte de cronologies compreses entre 6000 a 2800 bp entre el neolític i la primera edat del ferro.

La identificació, catalogació i estudi de les figures representades mitjançant els últims avanços tecnològics, com escanejos 3D, fotogrametria digital, fotografia gigapixel... permeten situar el conjunt de la Serra de Godall com un dels únics jaciments on podem observar l'evolució humana mitjançant les expressions gràfiques en un llarg període (pre)històric, on les pintures representen i entrellacen a les societats que van viure a la Vall d'Uldecona durant més de 7.000 anys.

«En aquest abric hi havia una part de figures que no havien encara sigut publicades amb caràcter científic o tècnic, i no s'havien donat a conèixer. El treball que presentem ara és per documentar de nou totes les pintures existents en aquest abric. Tant les que ja es coneixien com les inèdites», explica al *Diari* el doctor i

Les pintures rupestres d'Uldecona són unes de les més ben conservades de tot l'Art Llevantí. FOTO: J. REVILLAS

El doctor Juan Ruiz amb la nova publicació, ahir al matí a Uldecona. FOTO: JOAN REVILLAS

professor Juan Ruiz. Les pintures rupestres conegudes fins ara eren les que representaven animals com cabres, cavalls i altres animals particulars, amb formes fantàstiques. Estan fetes amb òxids de ferro i les més antigues tenen 6.500 anys. Possiblement van ser creades amb una finalitat espiritual.

Les inèdites fins ara, però, són molt més actuals: del segle XVII i XVIII, fetes al carbonet, i representen embarcacions i vaixells, com galions. «Aquestes figures de vaixells solen estar representades a presons, castells o esglésies. Solien ser ofrenes per demanar que un viatge anés bé. Potser està vinculat a aquest sentit, juntament amb el sentit religiós que té tot aquest espai, amb l'ermita a la vora», apunta el doctor. Aquesta acumulació de pintures al llarg dels segles al mateix espai és, per tant, una troballa destacadíssima. «És possible que aquests espais tinguessin una funció ritual que amb el temps s'ha anat transformant. Però curiosament cap de les pintures prehistòriques van ser afectades per aquests elements. Els seus autors no les van veure perquè estan poc visibles. És el meravellós d'aquest espai: la pervivència de la seua utilitat simbòlica malgrat el pas dels segles i de les diferents cultures».

En aquest sentit, la documentació de les «noves» pintures i la seua reproducció precisa també contribuirà a la seua preservació. «Les tècniques han canviat molt comparat amb les dels anys 80. Abans eren manuals, mentre que ara treballem amb tecnologies digitals, amb escanejat 3D produït amb fotogrametria, que permet capturar amb moltíssim detall, i a partir d'allí calquem les figures. Tot plegat s'ha fet de nou, amb tots els panells de l'abric IV. A partir d'aquí s'ha fet un estudi per interpretar el procés de formació dels panells al llarg del temps i que tinguen un sentit històric».

Els treballs estan finançats pel Ministeri de Cultura i l'Ajuntament d'Uldecona. Ara, els experts començaran amb la documentació de l'abric número II.